

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту ім.професора Л.І.Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

статус – обов'язковий

Реалізується в межах освітньо-наукової програми «Менеджмент»

за спеціальністю D3 «Менеджмент»

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Суми – 2025

Розробник: Сохань І.В., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту імені професора Л.І.Михайлової-

(прізвище, ініціали)(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто та схвалено на затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової	Протокол від <u>10 червня</u> № <u>15</u>
	Завідувач кафедри <u>Альвіна ОРХОВА</u> (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньо-наукової програми Інна СОХАНЬ
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету,
де реалізується освітня програма Світлана ЛУКАШ
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Альвіна ОРХОВА
(ПІБ)
Наталія СТОЯНЕЦЬ
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації Світлана КОТЕЛЕВА
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 19.08 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Педагогічна практика					
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра менеджменту імені професора Л.І.Михайлової					
3.	Статус ОК	<u>Обов'язковий</u> / вибірковий					
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)						
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	Освітньо-наукової програми «Менеджмент» за спеціальністю D3 «Менеджмент»					
6.	Рівень НРК	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень					
7.	Семестр та тривалість вивчення	4 семестр, 4 тижнів					
8.	Кількість кредитів ЄКТС	4					
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)				Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські			
		Денна	Заоч	Денна	Заоч.	Денна 120	Заоч. 120
10.	Мова навчання	Державна					
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Координатор – завідувач кафедри менеджменту ім.професора Л.І.Михайлової Орехова А.І. Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, платформа Zoom.					
12.	Контактна інформація	ел.пошта: alva88@ukr.net					
13.	Загальний опис освітнього компонента	У процесі проходження педагогічної практики аспіранти повинні оволодіти основами науково-методичної та навчально-методичної роботи, різноманітними освітніми технологіями для проведення навчальних занять. У ході відвідування занять викладачів відповідних дисциплін аспіранти повинні ознайомитися з різними способами структурування і представлення освітнього контенту навчальних дисциплін, способами активізації освітньої діяльності, особливостями професійної риторики, з різними способами та прийомами оцінювання освітньої діяльності у вищій школі.					

14.	Мета освітнього компонента	Формування у здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня компетентностей, необхідних для здійснення ефективної педагогічної діяльності у закладах вищої освіти, а також набуття практичних навичок викладання дисциплін у галузі менеджменту.
15.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на такому курсі, як: ОК1, ОК2, ОК5, ОК7, ОК12 2. Освітній компонент є основою для підготовки дисертаційної роботи
16.	Політика академічної доброчесності	Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме: – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної здачі роботи; – списування - від першого попередження до анулювання роботи; – плагіат призведе до анулювання роботи
17.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=6161
18.	Ключові слова:	Навчання, викладання, педагогіка, аспірант, методи, наука, здобувач освіти

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)		Як оцінюється РНД
	ПРН ₅	ПРН ₈	
ДРН 1. Вміти застосувати у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень	X		Індивідуальне завдання
ДРН 2. Використовувати аналітичні інструменти та методи наукових досліджень для розробки освітніх компонентів або їх частин		X	

ПРН05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.

ПРН8. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу	Рекомендована література
	Самостійна робота	
Складання індивідуального календарного плану походження педагогічної практики на кафедрі	4	5-9,13,16
Ознайомлення з організацією викладання ОК	2	5-9,13,16
Ознайомлення із структурою та змістом програми та силабуса ОК	2	5-9,13,16
Ознайомлення з принципами розробки, структурою та змістом методичних рекомендацій ОК	8	5-9,13,16
Відвідування лекцій і практичних занять провідних викладачів кафедри, обговорення з викладачами використаних методів	50	5-9,13,16

Розробка проєкту програми та силабуса для вибіркової ОК за тематикою дисертаційної роботи	10	5-9,13,16
Розробка плану та конспекту практичного заняття (на 2 академічні години) ОК	6	5-9,13,16
Розробка дидактичного матеріалу для контролю знань (тестів, ситуаційних задач, кейсів) ОК	6	5-9,13,16
Створення мультимедійної презентації лекції ОК. Робота в якості лекційного асистента	8	5-9,13,16
Відпрацювання методики проведення практичних (семінарських) занять ОК	4	1,2,5-9,13,16
Підготовка, написання, захист звіту	20	1-16
Всього	120	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час</u> консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>аспірант</u> <u>самостійно</u>)
ДРН 1. Вміти застосувати у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень	Пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький; проблемного викладу	Робота з літературними джерелами, електронними ресурсами з елементами пошукової спрямованості, виконання індивідуальних завдань.
ДРН 2. Використовувати аналітичні інструменти та методи наукових досліджень для розробки освітніх компонентів або їх частин	Пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий; дослідницький; проблемного викладу	Робота з літературними джерелами, електронними ресурсами з елементами пошукової спрямованості, виконання індивідуальних завдань.

Під час розроблених лекцій та практичних занять будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Навчальна дискусія. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових програм, ситуацій тощо).

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Розв'язання задач. Алгоритмічний пошук рішення через застосування типових прийомів, який на відміну від рішення кейсів, не вимагає ідентифікації проблеми та оригінальних підходів до її розв'язання.

Демонстрація та обговорення презентацій. Наочний показ медіа-супроводу усного виступу з елементами дискусії.

Порівняння. За його допомогою встановлюють спільні і відмінні ознаки предметів і явищ.

Вправи. За своєю суттю вони є багаторазовим повторенням певних дій або видів діяльності з метою їх засвоєння, яке спирається на розуміння і супроводжується свідомим контролем і корегуванням. У навчальному процесі використовують такі види вправ: підготовчі (готують здобувачів вищої освіти до сприймання нових знань і способів їх застосування на практиці); вступні (сприяють засвоєнню нового матеріалу на основі розрізнення споріднених понять і дій); пробні (перші завдання на застосування щойно засвоєних знань); тренувальні (сприяють формуванню навичок у стандартних умовах: за зразком, інструкцією, завданням); творчі (за змістом і методикою виконання наближаються до реальних життєвих ситуацій); контрольні (переважно навчальні: письмові, графічні, практичні вправи).

Метод аналізу. Сутність його полягає у вивченні предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання індивідуальних завдань	100 балів / 100%	На 16 тижні

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	відмінно
Індивідуальне (творчо-пошукове завдання)	<60 балів Вимоги щодо завдання не виконано	60-74 Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	75-89 Виконано усі вимоги завдання	90-100 Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Всього:	<60 балів	60-74	75-89	90-100

5.2.Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Усний зворотній зв'язок викладача з рекомендаціями по індивідуальному завданню	На 16 тижні
2.	Презентація індивідуального завдання	На 16 тижні

5.3. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

1. Закон України «Про освіту» // Відомості Верховної Ради України – 2017. – № 2145- VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради України. –2014. – № 1556-VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами).
4. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. №266 (зі змінами).
5. Василенко Н.В. Компетентнісний підхід в освіті: реалізація теорії та практики / Н.В. Василенко // Завуч. Усе для роботи. – 2017. – 21-22. – С.36- 73.
6. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
7. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Х. : НФаУ, 2019. 248 с.
8. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури. - К.: Центр навчальної літератури, 2018. 384 с.
9. Зайченко І., Теслюк В., Каленський А. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи: підручник. Київ: Ліра-К, 2018. 484с.

Додаткові джерела:

10. Болонська декларація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
11. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/higher
12. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/school/theory/780/>
13. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc
14. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistu-vishchikhnavchalnikh-zakladakh/4688>
15. Сайт «Аспірант України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mi/intranet/aspirant.com.ua/>
16. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf>

Програмне забезпечення

Стандартні пакети прикладних програм MS Office, Tableau public, BI analytics

Рецензія на робочу програму (силабус) ОК **Педагогічна практика**
Розроблену викладачем кафедри менеджменту Сохань І.В.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОП _____
(назва) (ПІБ) (підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладач кафедри) _____
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)